

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, Київ, вул. М. Грушевського, 5

02.11.2016

Вх № 39/332-5с

Прем'єр – міністру України
Гройсману В.Б.

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ

Шановний Володимире Борисовичу!

До мене, як до народного депутата України та Голови підкомітету з питань цін і тарифів, ціноутворення, регулятивної політики, кооперації, захисту прав споживачів Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, повторно звернувся М.М.Будьонний Голова комітету з захисту прав споживачів, побутового обслуговування Громадської ради при Харківській обласній державній адміністрації з приводу неналежного стану реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів.

На підставі викладеного та керуючись статтею 16 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу Вас розглянути звернення Будьонного М.М. та надати доручення відповідним міністерствам та службам щодо надання роз'яснень з приводу здійснення державної політики у сфері захисту прав споживачів, напрямків реформування та встановлення об'єктивності зазначених у листі фактів.

Додаток : 4 аркуші

З повагою,

Народний депутат України

Г.Л.Чекіта

18
0405

18

Голові підкомітету з питань цін і тарифів,
ціноутворення, регуляторної політики,
кооперації, захисту прав споживачів
Комітету Верховної Ради України
з питань економічної політики
Чекіті Г.Л.
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

*Щодо прискорення реформування державної політики
у сфері захисту прав споживачів*

Шановний Геннадію Леонідовичу!

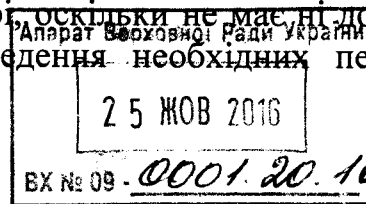
Звернутися до Вас мене змушує та ганебна ситуація, що склалася з так званим «реформуванням» державної політики захисту прав споживачів, яке не витримує ніякої критики та не відповідає вимогам часу.

Останньою краплею стало масове отруєння населення сурогатним алкоголем, від чого станом на 10 жовтня потерпіло 114 людей, в тому числі в 53 випадках – з летальним завершенням.

Впевнений, що однією з головних причин того, що сталося, є нехтування владними структурами, що відповідають за формування державної політики захисту прав споживачів, елементарними нормами, що існують у світовій та європейській практиці. Зокрема, прикро вражають слова одного з «творців» реформи у сфері захисту прав споживачів – начальника управління контролю і захисту прав споживачів Мінекономрозвитку Олександра Васильчука: «Ми готуємо нову концепцію захисту прав споживачів, яка передбачає превентивну, а не караючу боротьбу за якість послуг і продукції». Виходячи з його слів, держава відмовляється від необхідної контролюючої функції з обов'язковим покаранням за порушення, а буде займатися «інформаційною роботою зі споживачами». Але ж такого немає ніде в світі!

Європейський досвід показує, що в кожній країні є окремі органи, які займаються питаннями контролю за якістю та безпечністю харчової продукції, і органи з функціями забезпечення захисту прав споживачів. Водночас функціонує низка національних інститутів з питань безпечності фітосанітарної продукції, незалежних дослідницьких центрів, незалежних лабораторій, запроваджені системи порівняльного тестування, створені центри захисту прав споживачів (об'єднані єдиною Мережею центрів захисту європейського споживача), працюють численні асоціації споживачів.

В Україні ж функції колишньої Держспоживінспекції були паралізовані дією мораторію на перевірки бізнесу, запровадженого 5 серпня 2014 р. Новостворена за рішенням уряду Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів діє лише на папері, оскільки не має ні достатніх повноважень, ні фінансового забезпечення проведення необхідних перевірок

продукції, ні достатньої кількості кваліфікованого персоналу. Положення про Держпродспоживслужбу не охоплює всього кола повноважень із повноцінного захисту споживчих прав, гарантованих Конституцією України (стаття 42). Окрім цього, Кабінет міністрів України постановою від 18 листопада 2015 р. № 942 «Про внесення змін до розділу III схеми спрямування і координації діяльності центральних органів виконавчої влади Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України» підпорядкував Держпродспоживслужбу Міністерству аграрної політики та продовольства. Це взагалі поставило під сумнів реформу системи захисту прав споживачів, оскільки може призвести до її звуження до функції забезпечення безпеки тільки харчових продуктів.

Таким чином, за останні роки Україна втратила у сфері захисту прав споживачів ті позиції, що були досягнуті за попередні два десятиліття незалежності держави. Незважаючи на заявлену євроінтеграцію та обов'язки України в рамках Угоди про асоціацію Україна-ЄС, фактично ми все далі рухаємося від європейських цінностей у сфері захисту прав споживачів. Впроваджуючи в життя так звану «реформу» системи захисту прав споживачів, попередній Уряд віддав її до рук бізнесу, свідомо відсторонивши представників споживчої громадськості.

Намагаючись «допомогти» бізнесу через зменшення навантаження на нього шляхом обмеження прав споживачів, влада фактично віддаляє вітчизняне законодавство від європейських підходів. Така «ведмежа послуга» робить бізнес неконкурентоспроможним з європейським. Недобросовісні представники бізнес-структур почали користуватися відсутністю системних перевірок і дозволяють собі грубі порушення законів України, нехтуючи правами споживачів і створюючи ризики й небезпеку для їхнього здоров'я.

У квітні 2014 р. Уряд А. Яценюка представило «реформу», внаслідок якої було відмінено 200 нормативних актів, що забезпечували контрольні функції держави шляхом проведення технологічних, екологічних перевірок, перевірок безпечності продукції тощо.

Під «шумок» так званої дерегуляції Уряд дійшов до того, що 8 вересня 2015 року скасував Постанову Кабміну від 04.01.1999 р. № 12 «Про затвердження переліку харчових добавок, дозволених для використання у харчових продуктах», а замість неї нічого не впровадив. Тобто вже більше року немає переліку харчових добавок, дозволених для використання у харчових продуктах, тому виробники можуть додавати в свою продукцію все, що завгодно! І ми бачимо сумні результати цього. Як нещодавно заявив керівник Головного управління Держпродспоживслужби України в м. Києві Олег Рубан, 40% продукції, яка знаходиться на полицях українських магазинів, є контрафактною, що виробляється асоціальним бізнесом.

У той же час навіть невеликі кроки у бік захисту прав споживачів свідомо чи підсвідомо гальмуються. Так, Мінекономрозвитку були розроблені та ще 01.06.2016 р. розміщені для обговорення на сайті міністерства довгоочікувані громадськими організаціями із захисту прав споживачів проекти двох

розпоряджень Кабміну: «Про схвалення Концепції державної політики в сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року» і «Про затвердження Плану заходів реалізації Концепції державної політики в сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року». Це важливі документи, які повинні бути прийняті найближчим часом, оскільки передбачають реалізацію заходів, починаючи з 2016 року. Проте до цього часу вони так і не схвалені на засіданні Уряду. А відсутність цих документів не дає змогу місцевим державним адміністраціям проводити в повному обсязі роботу із захисту прав споживачів.

Пунктом 1 проекту Плану заходів реалізації Концепції державної політики в сфері захисту прав споживачів передбачена розробка в 2017 р. та наступне прийняття нового Закону України «Про захист прав споживачів», що має відповідати актам законодавства ЄС. Щодо цього проекту, то він, на нашу думку, мав би включати нові європейські підходи, які довели свою ефективність під час реалізації Стратегії споживчої політики ЄС у 2007-2013 рр., а також закріплені в Програмі дій ЄС у сфері споживчої політики на період 2014-2015 рр. Він має враховувати положення Директиви 1999/44/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 травня 1999 р. про певні питання продажу та гарантії товару споживання, Директиви 2009/22/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2009 року про судові заборони з метою захисту прав споживачів, Директиви 2008/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23.05.2008 про кредитні угоди для споживачів та про скасування Директиви Ради 87/102/ЄЕС та **Директиви 93/13/ЄС Ради Європейського Союзу від 5 квітня 1993 р. про несправедливі умови у споживчому договорі.**

Принципова помилка сьогоденного підходу до реформування полягає в тому, що розробники реалізують намір поєднати в одному державному мегаоргані функції забезпечення безпечності харчових продуктів та функції загальної системи захисту прав споживачів. Як я вже зазначав, це суперечить європейській практиці, а тому не відповідає Угоді про асоціацію з ЄС.

На жаль, мій лист до прем'єр-міністра України В.Б. Гройсмана від 14.07.2016 р. щодо прискорення реформування системи захисту прав споживачів в Україні до цих пір залишився без відповіді.

Тому, шановний Геннадію Леонідовичу, звертаюся до Вас з проханням ще раз привернути увагу прем'єр-міністра України В.Б. Гройсмана на реформування системи захисту прав споживачів в Україні, яке має включати наступне:

1. Вжиття заходів щодо пришвидшення прийняття Кабінетом Міністрів України розпоряджень «Про схвалення Концепції державної політики в сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року» та «Про затвердження Плану заходів реалізації Концепції державної політики в сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року».

2. Розділення Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту прав споживачів (Держпродспоживслужби України) на дві окремі служби – Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та Державну службу України з питань захисту прав споживачів, яку підпорядкувати безпосередньо прем'єр-міністру України, забезпечити її належне

фінансування з державного бюджету та впровадження комплексного підходу служби до реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів.

3. Вжиття заходів щодо пришвидшення розробки та прийняття нового проекту Закону України «Про захист прав споживачів», що має відповідати актам законодавства ЄС та реалізовувати комплексний підхід до захисту прав споживачів.

Додаток: копія листа до прем'єр-міністра України В.Б. Гройсмана на 4 арк.

**Голова комітету з питань промисловості
та захисту прав споживачів
Громадської ради при Харківській
обласній державній адміністрації,
Голова правління ХРО
ВГО «Союз споживачів України»,
Лауреат Державної премії України,
Заслужений машинобудівник України,
кандидат технічних наук**

М.М. Будьонний
17.10.16

М.М. Будьонний